

Sygn. akt V KK 239/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **T. B., M. K., R. C., A. W.**
skazanych z art. 258 § 1 k.k. i innych,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 29 lipca 2021 r.
kasacji wniesionych przez obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...)
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wszystkie kasacje jako oczywiście bezzasadne;

2.obciążyć skazanych T. B., M. K., R. C., A. W.

**kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne w części na
nich przypadających, w tym wydatkami w kwocie 20,00
(dwadzieścia) złotych.**

UZASADNIENIE

W dniu 9 oraz 12 sierpnia 2021 r. (daty prezentat) do Sądu Najwyższego wpłynęły wnioski o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z dnia 29 lipca 2021 r., V KK 239/21, o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnych (art. 535 § 3 k.p.k.), złożone przez obrońców skazanych: T. B. – adw. tego, że w sprawie rozpatrywane były przez Sąd Najwyższy kasacje wniesione P. T. oraz M. K. – adw. M. M., w związku z czym wywody dalszej części niniejszego

uzasadnienia zostały ograniczone, pomimo przez obrońców czterech skazanych, do omówienia zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnych środkach zaskarżenia wniesionych przez tych dwóch wnioskodawców.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt III K (...), wymienionym wcześniej skazanym zostały wymierzone między innymi kary pozbawienia wolności.

Orzeczeniem tym uznano T. B. za winnego popełniania 27 przestępstw zakwalifikowanych w następujący sposób:

1. art. 258 § 1 k.k. (pkt 1 wyroku),
2. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 6 wyroku),
3. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. (pkt 8),
4. art. 299 § 1 i 6 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 12 wyroku),
5. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 20 wyroku),
6. art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 roku) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 22 wyroku),
7. art. 299 § 1 i 6 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 24 wyroku),
8. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 25 wyroku),
9. art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1

- k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 26 wyroku),
10. art. 299 § 1 i 6 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z 65 § 1 k.k. (pkt 28 wyroku),
 11. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt 29 wyroku),
 12. art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 30 wyroku),
 13. art. 299 § 1 i 6 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 32 wyroku),
 14. art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 76 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 33 wyroku),
 15. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 34 wyroku),
 16. art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 37 wyroku),
 17. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 41 wyroku),
 18. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 43 wyroku),

19. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 45 wyroku),
20. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 v 2 k.k.s. (pkt 47 wyroku),
21. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. pkt 49 wyroku),
22. art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. (k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r.) w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. (pkt 52 wyroku),
23. art. 299 § 1, 5 i 6 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 55 wyroku),
24. art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 59 wyroku),
25. art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt 61 wyroku),
26. art. 244 k.k. (pkt 69 wyroku),
27. art. 286 § 1 k.k. (pkt 70 wyroku).

W pkt. 93 tego wyroku połączono na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 40 § 1 k.k.s. oraz art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. orzeczone względem T. B. kary pozbawienia wolności, kary grzywny oraz środki karne zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z obrotem artykułami spożywczymi oraz zakazu pełnienia funkcji prokurenta i prezesa zarządu w spółkach prawa handlowego i wymierzono mu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, 300 stawek dziennych grzywny po 200 zł każda oraz środki karne w postaci 10 lat zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z obrotem artykułami spożywczymi oraz zakazu pełnienia funkcji prokurenta i prezesa zarządu w spółkach prawa handlowego.

Tym samym wyrokiem Sądu pierwszej instancji oskarżonego M. K.:

1. w pkt. 1 uznano za winnego popełnienia przestępstwa zakwalifikowanego z art. 258 § 1 k.k. i za to wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
2. w pkt. 57 uznano za winnego popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie XXXIX wyroku, zakwalifikowanego z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności; nadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzeczono wobec M. K. solidarnie z M. C. obowiązek naprawienia szkody na rzecz Skarbu Państwa - Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w W. poprzez zapłatę kwoty 5.370.509.47 zł (pkt. 58 wyroku);
3. w pkt. 65 uznano za winnego popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie XLIII wyroku, przy przyjęciu, że datą końcową przestępstwa był 26 września 2012 r., zakwalifikowanego z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 200 zł każda; nadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzeczono od M. K. solidarnie razem z M. C. obowiązek na rzecz Skarbu Państwa - właściwego naczelnika urzędu skarbowego naprawienia szkody przez zapłatę kwoty 126.320 zł (pkt 66 wyroku);
4. w pkt. 78 wyroku uznano za winnego popełnienia przestępstwa opisanego w punkcie LII wyroku, kwalifikowanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 276 k.k. i za to wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,
5. w pkt. 95 wyroku, na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k., połączono orzeczone względem M. K. kary pozbawienia wolności i wymierzono karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. w pkt. 102 wyroku zaliczono T. B. oraz M. K. okresy zatrzymania i tymczasowego aresztowania na poczet wymierzonych kar pozbawienia wolności, a także w pkt. 103 orzeczono o kosztach sądowych i opłatach.

Po rozpoznaniu wniesionych w tej sprawie apelacji, przez prokuratora na niekorzyść m.in. obydwu wyżej wskazanych oskarżonych oraz przez obrońcę

oskarżonego T. B., który zaskarżył wyrok sądu *meriti* w części dotyczącej uznania wyżej wymienionego za winnego popełnienia przypisanych mu czynów oraz wymierzenia kary i środków karnych, a więc co do pkt 1, 6, 8, 9, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 55, 59, 60, 61, 62, 69, 70, 71, 93, 102, 103 części dyspozytywnej wyroku Sądu Okręgowego, w której obrońca podniósł zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...), w odniesieniu do oskarżonego T. B.:

1. uchylił zaskarżony wyrok za czyn opisany w punkcie XX części wstępnej, a przypisany w punkcie 26 części dyspozytywnej i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. postępowanie o ten czyn umorzył, zaś kosztami postępowania w tym zakresie obciążył Skarb Państwa, a w konsekwencji uchylił punkt 27 części dyspozytywnej i karę łączną grzywny orzeczoną wobec T. B. (pkt I wyroku SA);
2. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. uchylił pkt. 21, 51, 60 i 62 (o obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k.) części dyspozytywnej wyroku (pkt III ppkt 1 wyroku SA);
 2. w pkt. 22 i 37 części dyspozytywnej wyroku w podstawie wymiaru środka karnego w miejsce art. 40 § 1 i 2 k.k. wstawił art. 41 § 1 i 2 k.k. (pkt III ppkt 2 wyroku SA);
 3. w pkt. 30 części dyspozytywnej uzupełnił kwalifikację prawną o „art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s.” (pkt III ppkt 3 wyroku SA);
 4. w pkt. 93 części dyspozytywnej uchylił łączny środek karny zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z obrotem artykułami spożywczymi oraz zakazu pełnienia funkcji prokurenta i prezesa zarządu w spółkach prawa handlowego (pkt III ppkt 6 wyroku SA);

III. ponadto w odniesieniu do tego oskarżonego:

1. uchylił karę łączną pozbawienia wolności (pkt III pkt 8 lit. a wyroku SA),
2. uznał, że czyn przypisany w punkcie 6 części dyspozytywnej wchodzi w skład ciągu przestępstw opisanych w punktach 34, 41 i 45 części dyspozytywnej i za ten ciąg wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III ppkt 8 lit. b wyroku SA),

3. uznał, że czyny przypisane w punktach 12 i 55 części dyspozytywnej stanowią ciąg przestępstw i wymierzył za nie karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III ppkt 8 lit. c wyroku SA),
4. na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 40 § 1 k.k.s. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 4 lat pozbawienia wolności (pkt III pkt 8 lit. d wyroku SA),
5. na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. orzekł karę łączną 280 stawek dziennych grzywny po 200 zł każda (pkt III pkt 8 lit. e wyroku SA).

Z kolei w odniesieniu do oskarżonego M. K., po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz obrońcy, który zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w części dotyczącej czynu określonego w punkcie 78 wyroku (zarzut LII aktu oskarżenia) oraz w części dotyczącej orzeczenia o wymierzeniu kary pozbawienia wolności w pkt 57 wyroku Sądu Okręgowego i kary łącznej, powołanym wyżej wyrokiem Sąd Apelacyjny w (...)

1. uchylił pkt. 58 i 66 części dyspozytywnej wyroku nakładające na M. K., na podstawie art. 46 § 1 k.k., solidarnie z innym oskarżonym obowiązek naprawienia szkody (pkt III ppkt 1 wyroku SA);
2. uchylił karę łączną pozbawienia wolności (pkt III ppkt 12 lit. a wyroku SA), a karę pozbawienia wolności wymierzoną w punkcie 57 części dyspozytywnej obniżył do 3 lat (pkt III ppkt 12 lit. b wyroku SA);
3. na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 4 lat pozbawienia wolności (pkt III ppkt 12 lit. c wyroku SA).

W pozostałym zakresie w stosunku do obu wymienionych oskarżonych, zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w S. Sąd odwoławczy utrzymał w mocy (pkt IV wyroku SA), przy czym w pkt. VII wymierzył im opłaty za postępowanie odwoławcze.

Kasacje od wyroku Sądu drugiej instancji wnieśli m.in. obrońcy skazanych T. B. i M. K.

Obrońca skazanego T. B. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w S., ponieważ – jego zdaniem:

1. „Sąd drugiej instancji jedynie formalnie, a nie merytorycznie odniósł się, i to pobieżnie, do postawionych w apelacji obrońcy zarzutów apelacyjnych, czym, w sposób rażący obraził przepis art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k., co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, gdyż rzeczowe odniesienie się do postawionych zarzutów pozwoliłoby na uwzględnienie apelacji obrońcy” , przy czym, w konsekwencji obrońca podniósł „zarzut rażącej obrazu przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. i istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku, polegającego na:
 - braku prawidłowej kontroli instancyjnej, w zakresie podniesionych okoliczności związanych z brakiem wyłączenia się Sędziego Sądu Okręgowego w S. G. K., co powinno nastąpić z urzędu od momentu dowiedzenia się o tej okoliczności przez skazanego,
 - braku prawidłowej kontroli instancyjnej w zakresie podniesionych okoliczności związanych ze sporządzeniem uzasadnienia przez Sąd Okręgowy niezgodnie z przepisami art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 i 2 k.p.k.;
2. Sąd drugiej instancji rażąco naruszył przepisy postępowania, tj. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez brak przeprowadzenia prawidłowej kontroli instancyjnej, co wynika z treści uzasadnienia, które nie zostało przy tym sporządzone przez Sąd odwoławczy zgodnie ze wskazaniami tych przepisów, przy jednoczesnym zastosowaniu przepisu art. 99a k.p.k., który nakazuje sporządzić uzasadnienie na formularzu, co nie pozwala na odpowiednie skonstruowanie uzasadnienia i pozbawia stronę prawa do sprawiedliwego procesu, a więc realizacji normy wynikającej z art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Obywatela, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku;
3. Sąd drugiej instancji rażąco naruszył prawo materialne, co miało istotny wpływ na treść wyroku poprzez niezastosowanie art. 90 § 1 k.k. odnośnie czynów:
 - XVI, XIX i XXII wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego,
 - XVIII oraz XXI wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego,
 - XXIV oraz XXX wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego,
 - XL oraz XLI wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego;

4. Sąd drugiej instancji rażąco naruszył prawo materialne, co miało istotny wpływ na treść wyroku poprzez niezastosowanie art. 40 § 1 k.k.s. odnośnie czynów:
- XVII, XXII, XVIII wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego;
 - XXXIII oraz XXXV wskazanych w części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego” (tak w oryginale – uwaga SN).

Natomiast obrońca skazanego M. Kr. zaskarżył wyrok sądu *ad quem* w zakresie utrzymania w mocy wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej czynu przypisanego w punkcie 78 wyroku (zarzut LII aktu oskarżenia), a także w części dotyczącej orzeczenia o wymierzeniu kary pozbawienia wolności. W wywiedzionym nadzwyczajnym środku zaskarżenia obrońca ten wyrokowi Sądu drugiej instancji zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. „art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., których obraza polegała na zaniechaniu dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej i wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy związanych z przypisaniem oskarżonemu czynu określonego w punkcie LII aktu oskarżenia i wymierzeniem bezwzględного pozbawienia wolności, czego efektem było nierozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia;
2. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., co w rezultacie doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że M. K. nakłonił oskarżonego T. O. do zniszczenia dokumentacji rachunkowej M. Sp. z o.o., podczas gdy taki stan faktyczny ustalony został na podstawie wyjaśnień T. O., które to nie zawierały wartości dowodowej, albowiem były sprzeczne z innym zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym i nie zostały zweryfikowane przez żaden dowód bezpośredni, a w rezultacie wbrew kryteriom art. 7 k.p.k. Sąd przyjął wiarygodność tego oskarżonego jako determinujących uznanie winy i sprawstwa M. K., pomimo ujawnionych w toku procesu odmiennych okoliczności, które w istotny sposób podważają treść zeznań i wiarygodność T. O.;
3. art. 410 k.p.k. przejawiające się w pominięciu istotnych okoliczności sprawy świadczących na korzyść oskarżonego, w postaci roli M. K. w wyjaśnieniu działalności zorganizowanej grupy przestępczej i osób w nią zaangażowanych, a

także przestępstw przez nią popełnianych, w tym pomocy w pociągnięciu do odpowiedzialności karnej M. S., co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia oskarżonemu kary z pominięciem ogólnych dyrektyw wyrażonych w art. 53 § 1 i 2 k.k., co stanowi rażące naruszenie przepisów art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., bowiem gdyby Sąd nie pominął tych istotnych okoliczności i w sposób prawidłowy dokonałby analizy całokształtu materiału dowodowego, wówczas kara orzeczona w punkcie 12 lit. b i c części dyspozytywnej wyroku Sądu Apelacyjnego wymierzona zostałaby w znacznie niższym wymiarze, co spowodowało orzeczenie wobec M. K. niewspółmiernie wysokiej kary pozbawienia wolności”.

Przy tak sformułowanych zarzutach ten autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na kasacje Prokurator wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do treści art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Analizując – przez pryzmat wyżej wskazanych podstaw ustawowych – zarzuty rozpatrywanych kasacji, stwierdzić należało, że w najmniejszym stopniu nie zasługują one na uwzględnienie. Konsekwencją zaś takiej oceny było uznanie tych nadzwyczajnych środków zaskarżenia za oczywiście bezzasadne, co umożliwiło ich oddalenie na posiedzeniu, bez udziału stron, w oparciu o przepis art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów podniesionych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia przez obrońcę skazanego T. B. – adw. P. T. należy stwierdzić, że – wbrew wywodom skarżącego – Sąd drugiej instancji w toku kontroli odwoławczej prawidłowo uznał przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji postępowanie jako rzetelne, a ustosunkowując się do przedstawionych przez tego obrońcę zarzutów apelacyjnych związanych z oceną dowodów i w efekcie również poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych, uczynił to nie tylko formalnie ale przede wszystkim merytorycznie. Wniosku tego w żadnym razie

nie zmienia odmienna, dokonana zgodnie z linią obrony skazanego, ocena tego stanu rzeczy zaprezentowana w uzasadnieniu kasacji.

W odniesieniu do kwestii rozpatrywania sprawy w instancji *a quo* przez sędziego Sądu Okręgowego G. K. wypada odesłać skarżącego do ponownej, uważnej lektury pkt. 3.1. uzasadnienia Sądu Apelacyjnego, w którym to Sąd odwoławczy w sposób przejrzysty wyjaśnił dlaczego na tym etapie procedowania w sprawie nie można było przychylić się do zgłoszonego w apelacji zarzutu ponoszącego konieczność – zdaniem obrony – wyłączenia się sędziego sądu *a quo* w myśl przepisu art. 41 § 2 k.p.k. Słusznie w szczególności w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wykazano, że jakkolwiek obrońca określił przyczyny, które mogłyby stanowić ewentualnie podstawę wyłączenia organu – *iudex suspectus*, to w żaden wiarygodny sposób nie uprawdopodobnił, że „przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu”, a tylko to uprawiałoby do sformułowania związanego z tym zarzutu w zwykłym środku odwoławczym. Na pewno za takie uprawdopodobnienie nie można uznać datowanych na październik 2016 r. kopii – wniosku o wyłączenie sędziego i postanowienia o wyłączeniu w sprawie o sygn. akt V K (...) Sądu Rejonowego (...) w S., skoro – jak to trafnie podkreślono w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia – wniosek o wyłączenie sędziego G. K. nie został zgłoszony na pierwszym terminie rozprawy, która odbyła się po tej dacie. Biorąc pod uwagę etap podniesienia omawianego zarzutu, a także sytuację procesową skazanego T. B. (nie przyznał się jedynie do trzech spośród dwudziestu kilku postawionych mu zarzutów) słusznie Sąd odwoławczemu uznał podnoszenie tej okoliczności wyłącznie za zmierzające do wydłużenia procedowania w odniesieniu do tego skazanego, a przez to do ewentualnego umorzenia tego postępowania w odniesieniu do niektórych zarzucanych mu czynów z uwagi na ich przedawnienie.

Rozpoznając zaś grupę zarzutów, tak z pkt. 1 jak i 2 kasacji, odnoszących się do rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji i dotyczących sporządzenia uzasadnienia wyroku, a przez to prawidłowej kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia sądu *meriti*, która w ocenie skarżącego nie mogła zostać poprawienie przeprowadzona z uwagi na zastosowanie przez Sąd drugiej instancji obecnie obowiązującego przepisu art. 99a k.p.k., który nakazuje sporządzić uzasadnienie

na formularzu, odwołać należy się do jednego z ostatnich judykatów Sądu Najwyższego – postanowienia z dnia 8 kwietnia 2021 roku, sygn. akt III KK 77/21. W treści tego orzeczenia zasadnie wskazano, że Sąd drugiej instancji uprawniony jest do dokonania oceny czy konstrukcja zarzutów i wniosków środka odwoławczego pozwala mu na sporządzenie tego dokumentu w tej uproszczonej formie bez naruszenia prawa strony do rzetelnego procesu, które to prawo ma absolutny prymat przed uprawnieniem sądu do stosowania tych „pomocnych” rozwiązań o charakterze biurowo – technicznym. Jeśli zaś sąd, po rozważeniu wszystkich wspomnianych okoliczności, dojdzie do przekonania, że brak przeszkód, aby uzasadnienie sporządzone zostało na formularzu to wówczas, winien jest przestrzegać – przy konstruowaniu tego uzasadnienia – obowiązków wynikających z treści art. 433 § 1 k.p.k. Fakt sporządzenia uzasadnienia na wspomnianym formularzu nie stanowi sam przez się podstawy do formułowania zarzutu nierzetelności postępowania w instancji *ad quem*, gdyż decydująca w tym względzie jest merytoryczna wartość uzasadnienia. Naruszeniem zaś przepisów prawa procesowego byłoby w tym przypadku, nie odniesienie się przez sąd odwoławczy do któregośkolwiek z zarzutów podniesionych w środku odwoławczym lub rozpoznanie go w sposób niejasny, czy też lakoniczny, w sporządzonym – w sposób przewidziany w art. 99a k.p.k. – uzasadnieniu.

Mając na względzie przedstawione zapatrywania Sądu Najwyższego zawarte w powołanym wyżej orzeczeniu należy skonstatować, że w rozpoznanej sprawie Sąd odwoławczy przedstawił swoje stanowisko, co do tych uchybień, które wskazane zostały w apelacji, w odniesieniu do procedowania przed sądem *meriti*, w sposób prawidłowy.

Uważna lektura uzasadnienia tego Sądu pozwala stwierdzić, że organ *ad quem* – chociaż stosował wspomniany formularz – rzetelnie odniósł się do wszystkich podniesionych w zwyczajnym środku zaskarżenia zarzutów. Sąd drugiej instancji podając powody uznania postawionych rozstrzygnięciu sądu *a quo* przez obrońcę zarzutów za zasadne, niezasadne, częściowo zasadne, uczynił to stosownie do wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k., a w części reformatoryjnej również w uwzględnieniu treści art. 424 § 1-2 k.p.k., wskazując jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się

dowodach i dlatego nie uznał dowodów przeciwnych, wyjaśniając przy tym podstawę prawną takiego, a nie innego twierdzenia. Przekonuje o tym właśnie treść sporządzonych pisemnych motywów zaskarżonego kasacją wyroku w tym w szczególności ich pkt. 3.1 – 3.5.

Argumentację przedstawioną przez obrońcę w uzasadnieniu kasacji, zwłaszcza w jej pkt. 1 tiret 2 i w pkt. 2, należy uznać wyłącznie jako polemikę z prawidłowymi zapatrywaniami Sądu odwoławczego. Co więcej, wymienianych w treści nadzwyczajnego środka zaskarżenia rzekomych uchybień Sądu Okręgowego nie można byłoby uznać za uchybienia, które miałyby istotny wpływ na treść orzeczenia i które mogłyby skutkować jego wzruszeniem – uzasadnienie sporządzone jest wszak po wydaniu wyroku, tym bardziej kontekście brzmienia art. 537a k.p.k.

Sąd Najwyższy podziela przy tym w całej rozciągłości wywód zawarty w pkt. 3.6 uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji, z którego wynika brak podstaw do podzielenia poglądu zawartego w apelacji co do obrazy przez Sąd pierwszej instancji przepisów art. 410 k.p.k. lub art. 424 k.p.k.

W odniesieniu zaś do innych rozstrzygnięć zawartych w wyroku Sądu Okręgowego, a to dotyczących wymierzonych: kar, środków karnych oraz środków kompensacyjnych (pkt. 3.5, 3.6, 3.7 uzasadnienia) Sąd Apelacyjny, zmieniając częściowo rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego miał w polu widzenia zarówno okoliczności łagodzące, jak i obciążające, właściwie je wyważył prawidłowo orzekając w zakresie wymiaru tak kar i środków karnych, jak i środków kompensacyjnych.

Przechodząc do omówienia zarzutów z pkt 3 i 4 kasacji, należy zgodzić się z prokuratorem, który w odpowiedzi na kasację zauważył, że stanowią one powtórzenie zarzutów podniesionych przez obrońcę w zwyczajnym środku zaskarżenia, a które zostały rzetelnie rozpoznane przez Sąd odwoławczy. Ideą tak sformułowanych zarzutów rzekomego rażącego naruszenia prawa materialnego było *de facto* zakwestionowanie prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, a także stanowiska Sądu odwoławczego, które co warto nadmienić w tym miejscu, zawierało – w wyniku rozpoznania podniesionych w tym zakresie w apelacji zarzutów – modyfikacje właśnie w zakresie rozstrzygnięć dotyczących

ciągów przestępstw. W ocenie Sądu Najwyższego Sąd Apelacyjny w (...) prawidłowo odniósł się do zarzutów skarżącego zawartych w apelacji i wykazał z jakich przyczyn prawidłowe są, poczynione na podstawie zgromadzonych dowodów ustalenia dotyczące niezastosowania instytucji ciągu przestępstw do innych konfiguracji czynów zarzuconych skazanemu T. B., uwypuklając takie elementy istotne dla objęcia ciągiem przestępstw jak: warunki odstępu czasu (nieprzekraczającego sześciu miesięcy) czy podobieństwa sposobności (pkt. 3.7 i 3.8 uzasadnienia). Co więcej, takie kwestie jak uznanie określonych zachowań za czyn ciągły lub też ciąg przestępstw to sfera ustaleń faktycznych a nie naruszenia prawa materialnego, jak to sugeruje skarżący (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2015 r., V KK 334/14 i z dnia 19 grudnia 2018 r., II KK 449/18), co – jak już zauważono wyżej – nie mieści się w granicach kontroli do jakiej jest uprawniony sąd kasacyjny.

Przechodząc do kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego M. K. – adw. M. M., już na wstępie należy zauważyć, że sformułowane w niej zarzuty (pkt 1 i 2), pomimo nazwania ich naruszeniem prawa, w istocie stanowią niedopuszczalny na etapie postępowania kasacyjnego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji i zaaprobowanych przez Sąd odwoławczy. Przekonuje o tym zestawienie argumentacji powołanej na ich poparcie w pisemnych motywach kasacji z tą, która miała uzasadniać sformułowany w apelacji (pkt 2 zwykłego środka odwoławczego) zarzut oparty o względną przyczynę odwoławczą przewidzianą w art. 438 pkt 3 k.p.k.

Zarzut ten (apelacyjny) został przez Sąd drugiej instancji rozpoznany. W toku kontroli instancyjnej ustaleń faktycznych przyjętych w pkt 78 przez sąd *meriti*, Sąd Apelacyjny odniósł się w sposób rzetelny do kwestii spalenia przez T. O. na prośbę skazanego P. K. dokumentacji M. (pkt. 3.13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), nie ograniczając się przy tym wyłącznie do akceptacji argumentacji Sądu Okręgowego, lecz dokonując ponownej (własnej) oceny wyjaśnień T. O. i zestawiając depozycje tego oskarżonego z innymi dowodami. Sposób dokonania kontroli drugoinstancyjnej w tym zakresie przez Sąd odwoławczy był właściwy. W przekonujący i logiczny sposób Sąd ten wyjaśnił, dlaczego uznano M. K. za winnego zarzuconego mu podżegania do niszczenia dokumentów. Autor kasacji

natomiast formułując rozpatrywane tutaj łącznie dwa pierwsze zarzuty kasacji, opart się na argumentacji, że walorem wiarygodności należało obdarzyć inne – niż uczyniły to sądy obu instancji – źródła dowodowe i zestawione z nimi dowody nieosobowe. Przypomnieć zatem należy skarżącej, że dowód z depozycji innego oskarżonego w tej samej sprawie, jest w toku procesu karnego dowodem podlegającym swobodnej ocenie na równi z innymi dowodami. Co więcej, dowód taki w tej sprawie (wyjaśnienia T. O.) został, co trafnie podkreślono w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji, uprawdopodobniony także przez zeznania R. B. oraz dowody z dokumentów. Samo negowanie takiej oceny przez obrońcę skazanego M. K., i to wyłącznie tylko dlatego, że uprawdopodobniały i uzupełniały wersję przedstawioną przez T. O., która pozwoliła na sformułowanie zarzutu punktu LII aktu oskarżenia, a następnie pkt. 78 wyroku, nie mogło doprowadzić do rozstrzygnięcia postulowanego przez autorkę nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Podstawy zarzutów kasacyjnych nie może stanowić samo negowanie oceny istniejących dowodów, bądź kwestionowanie opartych na nich ustaleń faktycznych, tylko z tego powodu, że są niekorzystne dla oskarżonego, gdyż takie działanie skarżących, zaaprobowane przez organy kontrolne, nadałoby instytucji określonej w art. 7 k.p.k. charakter jedynie fasadowy.

Odnosząc się wreszcie do zarzut z pkt 3 kasacji, w którym skarżąca wskazuje na naruszenie prawa procesowego (art. 410 k.p.k.), zauważyć należy, że w istocie swej stanowi on powtórzenie zawartego w pkt. 3 apelacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary, który wobec jednoznacznej treści art. 523 § 1 zd. 2 k.p.k. jest na etapie postępowania kasacyjnego zarzutem niedopuszczalnym. Abstrahując od pozorności tak wyartykułowanego zarzuty wypada w tym miejscu, w odpowiedzi na wskazany zarzut, w którym podkreśla się postawę procesową skazanego, raz jeszcze zgodzić się z prokuratorem, który w swoim pisemnym stanowisku co do tej kasacji trafnie wskazał, że „ (...) nieznaczającą, według obrony, rolę w badanym procederze można przypisać takiemu oskarżonemu, jak wcześniej wspomniany T. O. czyli *de facto* tzw. „słup” w przestępczych działaniach współoskarżonych, a nie M. K., który współdziałał przy popełnieniu wielu czynów jednostkowych. Sąd Apelacyjny prawidłowo ocenił okoliczności wpływające na wymiar dolegliwości

karnej orzeczonej wobec M. K., a zatem przedmiotowy zarzut nie może zostać uwzględniony. (...)."

Mając na względzie powyższe rozważania podsumować należy, że Sąd odwoławczy nie dopuścił się w postępowaniu apelacyjnym żadnych uchybień, które mogłoby skutkować uwzględnieniem którejkolwiek z omawianych w tym miejscu kasacji.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadne, zasadne było obciążenie skazanych – na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. – kosztami postępowania kasacyjnego, w tym jego wydatkami.

Kierując się wskazanymi wyżej względami orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.